Lieta Nr.C73561323
Lietas arhīva Nr.C-1097-24
ECLI:LV:ZRT:2024:0916.C73561323.4.S

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā
Jēkabpilī 2024.gada 16.septembrī

Zemgales rajona tiesa: tiesnesis V.Muižnieks, ar sekretāri I.Voitiņu,
piedaloties prasītāja pilnvarotajam pārstāvim /pers. A/,
trešajām personām /pers. B/, /pers. C/, /pers. D/,
izskatīja atklātā tiesas sēdē civillietu Sabiedrības ar ierobežotu atbildību "/Nosaukums A/", reģistrācijas numurs /reģistrācijas numurs/, prasībā pret /Nosaukums B/, vienotais reģistrācijas numurs /reģistrācijas numurs/, par īpašuma iegūšanu ar ieilgumu.

Aprakstošā daļa

[1] 2023.gada 29.augustā Sabiedrība ar ierobežotu atbildību "/Nosaukums A/" (turpmāk arī – "prasītāja") cēla prasību tiesā pret /Nosaukums B/ (turpmāk arī – "atbildētāja") par īpašuma tiesību atzīšanu uz īpašumu.

[1.1] Prasības pieteikumā norādīts, ka prasītājas pamatkapitālā uz /datums/atzinuma par mantisko ieguldījumu (dibinātāju mantiskā ziņojuma) pamata tika ieguldīts dalībnieka /pers. E/ (turpmāk arī – "Ieguldītājs"), tiesiskajā valdījumā esošais ēku (būvju) nekustamais īpašums – mehānisko darbnīcu komplekss.

Mehānisko darbnīcu kompleksu "/Nosaukums C/" veido 6 (sešas) būves, kuru adrese ir "/Nosaukums D/", /adrese/:

1) garāža (kadastra apzīmējums /numurs A/);
2) noliktava (kadastra apzīmējums /numurs B/);
3) mehāniskā darbnīca (kadastra apzīmējums /numurs C/);
4) garāža (kadastra apzīmējums /numurs D/);
5) mehāniskā darbnīca (kadastra apzīmējums /numurs E/);
6) pagrabs (kadastra apzīmējums /numurs F/).

Būvju īpašumu ieguldītājs kā Jēkabpils rajona Kūku pagasta paju sabiedrības "/Nosaukums E/" (turpmāk arī – "Paju sabiedrība") dalībnieks ieguva uz /datums/ar paju sabiedrību noslēgtās vienošanās Nr./numurs/ (turpmāk arī – "Vienošanās") pamata, apmaiņā pret pajām. Vienošanās satur informāciju, ka Būvju īpašums piederēja Paju sabiedrībai uz /datums/ Valsts pieņemšanas komisijas akta pamata.

Jēkabpils Zonālā valsts arhīva /datums/izziņā Nr./numurs/ norādīts, ka Paju sabiedrības pamatlīdzekļu inventarizācijas sarakstā, kas apstiprināts /datums/, ir uzskaitītas: mehāniskās darbnīcas, uzbūvētas 1970.gadā (inventāra numurs un objekta vērtība nav norādīti), bet Jēkabpils rajona kolhoza "/Nosaukums E/" 1970.gada Valsts komisijas akti par objektu nodošanu ekspluatācijā nav saglabāti un Latvijas Nacionālā arhīva Jēkabpils zonālā valsts arhīvā (turpmāk arī – "Arhīvs") nav nodoti. Visu Būvju kadastrālā uzmērīšana veikta masveida apsekošanas rezultātā /datums/, pēc kā noteikta to kadastrālā vērtība, kas savukārt radīja iespēju pašvaldībai veikt nekustamā īpašuma nodokļa aprēķinus un saņemt atbilstošus ieņēmumus no būvju tiesiskā valdītāja (prasītājas) nodokļu maksājumu veidā.

Visi būvju īpašuma sastāvā ietilpstošie īpašuma objekti (būves) atrodas uz 1 (vienas) zemes vienības ar adresi "/Nosaukums D/", /adrese/ (zemes vienības kadastra apzīmējums /numurs G/; platība: 1,7 ha (turpmāk arī – "Zemesgabals"). Zemesgabals ietilpst nekustamā īpašuma ar nosaukumu "/Nosaukums D/" (kadastra numurs /numurs G/; Kūku pagasta zemesgrāmatas nodalījums Nr./numurs/) sastāvā, kura īpašuma tiesības /datums/tika nostiprinātas zemesgrāmatā uz prasītājas dalībnieka – fiziskas personas /pers. F/ vārda, pamatojoties uz /datums/līgumu Nr./numurs/ ar Latvijas Hipotēku un zemes banku.

Visā būvju īpašuma valdījuma un zemesgabala lietošanas laikā prasītāja ir nodrošinājusi nekustamā īpašuma nodokļa aprēķinu un nomaksu gan par būvēm (līdz brīdim, kad kadastrā prasītājai nezināmu iemeslu dēļ tika dzēsti dati par prasītāju kā par kadastra subjektu – būvju (kadastra objektu) tiesisko valdītāju un lietotāju, un no kura pašvaldība pārstāja izsniegt maksāšanas paziņojumus ar aprēķinu nekustamā īpašuma nodokļa samaksai par būvēm), gan par zemesgabalu. Būves prasītājas bilancē (kā sabiedrības ar ierobežotu atbildību "/Nosaukums A/" pamatlīdzekļi un sabiedrības reģistrētā (apmaksātā) pamatkapitāla neatņemama sastāvdaļa) atrodas no /datums/. Nekustamā īpašuma nodokļa samaksai tika aprēķināti un rezervēti prasītājas finanšu līdzekļi, par ko atskaites tika sniegtas arī Valsts ieņēmumu dienestam. Bez tam, prasītājas juridiskā adrese no /datums/reģistrēta pēc būvju atrašanās vietas adreses (tobrīd, /adrese/).

Prasītājai nav iespējas citādi, kā tikai tiesas ceļā gūt trešajām personām saistošu apstiprinājumu tam, ka prasītāja ieguvusi un valdījusi 6 (sešus) īpašuma objektus (būvju īpašumā ietilpstošās mehāniskās darbnīcas) tiesīgi un labticīgi, ieguvusi tās īpašumā uz ieilguma pamata atbilstoši Civillikuma 998. un 999.panta nosacījumiem, kā arī uz prasītājai labvēlīga tiesas sprieduma pamata - nostiprināt īpašuma tiesības uz būvju īpašumu zemesgrāmatā uz prasītājas vārda.

[1.2] Lūdz atzīt un apstiprināt sabiedrības ar ierobežotu atbildību "/Nosaukums A/" īpašuma tiesības uz sekojošām mehānisko darbnīcu sastāvā ietilpstošajām būvēm (kā patstāvīgiem īpašuma objektiem): adrese: "/Nosaukums D/", /adrese/), garāžu (kadastra apzīmējums /numurs A/); noliktavu (kadastra apzīmējums /numurs B/); mehānisko darbnīcu (kadastra apzīmējums /numurs C/); garāžu (kadastra apzīmējums /numurs D/); mehānisko darbnīcu (kadastra apzīmējums /numurs E/) un pagrabu (kadastra apzīmējums /numurs F/) *(lietas 4.-8.lapa)*.

[1.3] Prasība pamatota ar likuma "Par atjaunotā Latvijas Republikas 1937.gada Civillikuma ievada, mantojuma tiesību un lietu tiesību daļas spēkā stāšanās laiku un kārtību" 14.panta pirmās daļas 1.punktu, uz likuma "Par nekustamā īpašuma ierakstīšanu zemesgrāmatās" 13.pantu, 26.pantu, 28.pantu

un 31.pantu, uz Zemesgrāmatu likuma 1.pantu un 44.pantu, uz Civillikuma (turpmāk arī – "CL") 994.pantu, 995.pantu, 998.-1031.pantu, 1403.-1407.pantu, 1410.pantu, 1427.pantu, 1431.pantu, 1440.pantu, 1478.pantu, 1483.pantu, 1512.pantu.

[2] Sagatavojot lietu izskatīšanai, saņemti lietas dalībnieku paskaidrojumi.

[2.1] Atbildētāja paskaidrojumos norāda, ka valdījumam, lai tas dotu tiesību iegūt kādu lietu par īpašumu ar ieilgumu, jābalstās uz tāda tiesiska pamata, kas jau pats par sevi varētu piešķirt īpašuma tiesību, bet kam attiecīgā gadījumā sevišķa šķēršļa dēļ īpašuma iegūšana nav tūliņ sekojusi (CL 1006.pants). Atbilstoši CL 1007.pantam, viens no tādiem pamatiem ir tiesisks darījums, saprotot ar to kā vienpusējus gribas izteikumus, tā arī līgumus, kuru mērķis ir atdot citam īpašumu.

Līdz ar to Tiesai ir arī jākonstatē, vai prasītāja iesniegtie dokumenti ir īpašumtiesību pierādošie dokumenti CL 1060.panta izpratnē. Atbildētājai nav iebildumu, ka īpašuma tiesības uz nekustamo īpašumu prasītāja iegūst uz ieilguma pamata, ja izpildās Civillikuma 998. un 999.pantā noteiktais.

Tā kā atbildētājai nav papildus informācijas, kas būtu svarīga šajā lietā, lūdz tiesas sēdē civillietu izskatīt bez Finanšu ministrijas pārstāvja klātbūtnes *(lietas 97.-98.lapa)*.

[2.2] Trešā persona /pers. B/ iesniedza rakstveida paskaidrojumus par celto prasību, norādot, ka prasību atzīst *(lietas 110.lapa)*.

[2.3] Trešā persona /pers. C/ iesniedza rakstveida paskaidrojumus par celto prasību, norādot, ka prasību atzīst *(lietas 111.lapa)*.

[2.4] Trešā persona /pers. D/ iesniedza rakstveida paskaidrojumus par celto prasību, norādot, ka prasību atzīst *(lietas 112.lapa)*.

[3] Lieta izskatīta tiesas sēdē 2024.gada 15.augustā.

[3.1] Tiesas sēdē prasītāja pilnvarotais pārstāvis prasību uzturēja. Paskaidroja, ka dokuments, kas pierāda īpašuma tiesības nav saglabājies ne Valsts Zemes dienestā, ne arhīvā. Prasītājas dalībnieks /pers. E/ ieguva valdījumā nekustamo īpašumu mehānisko darbnīcu kompleksu. Īpašuma tiesības joprojām nav nostiprinātas. Paju sabiedrība "/Nosaukums E/" tika likvidēta /datums/. Prasītājas dalībnieks /pers. E/ ir miris, attiecīgi nevar parakstīt nostiprinājuma lūgumu.

Mehānisko darbnīcu kompleksam "/Nosaukums C/" ir mainījusies adrese uz "/Nosaukums D/". Nekustamo īpašumu ir valdījusi tikai prasītāja, neviena cita persona nav to valdījusi vai lietojusi. Pēc prasītājas dalībnieka nāves, nekustamo īpašumu mantoja mantinieki. Pie mantiniekiem nav vērsušās trešās personas ar lūgumiem slēgt zemes nomas līgumu par kādas atsevišķas būves nomāšanu. Prasītāja rūpējas, kopj, veic nekustamā īpašuma maksājumus saistībā ar nekustamo īpašumu.

Kamēr prasītājas tiesiskais valdījums nav reģistrēts Valsts Zemes dienestā, prasītāja nevar pasūtīt būvju tehnisko novērtēšanu. To var izdarīt tikai zemes īpašnieki. Prasītāja nekustamo īpašumu ieguva uz mantiskā ieguldījuma pamata.

[3.2] Tiesas sēdē atbildētājas pilnvarotais pārstāvis nepiedalījās. 2023.gada 15.septembrī Zemgales rajona tiesā saņemtajā paskaidrojumā lūdz prasību izskatīt bez atbildētāja pārstāvja klātbūtnes un tiesas nolēmumu nosūtīt elektroniski *(lietas 97.-98.lapa)*.

[3.3] Ieinteresētā persona /pers. B/ prasību atzina. Paskaidroja, ka atceras jau no bērnības, ka nekustamajā īpašumā notika ražošana, visas ēkas tika izmantotas saimnieciskajā darbībā.

Neiebilst, ka prasītāja kā ēku īpašnieks atrodas uz trešo personu piederošās zemes. Prasītāja joprojām apsaimnieko savas ēkas.

[3.4] Ieinteresētā persona /pers. C/ prasību atzina. Paskaidroja, ka vīrs dzīves laikā bija prasītājas direktors. Pretenziju no citām personām un valsts institūcijām par ēkām nebija.

[3.5] Ieinteresētā persona /pers. D/ prasību atzina. Paskaidroja, ka jau no piecpadsmit gadu vecuma strādāja prasītāja mehāniskajās darbnīcās. Visas ēkas jau tolaik tur atradās un tika izmantotas, nav mainījies ēku statuss. Kopš 2005.gada ir valdes priekšsēdētājs prasītājas uzņēmumā. Īpašuma tiesības netika nokārtotas agrāk, iespējams, tolaik pat nebija tāda vajadzība, jo darbi notika, īpašums tika uzturēts. Tika pildītas formālas lietas, veikti ieguldījumi, apmaksāti nekustamā īpašuma nodokļu maksājumi. Līdz 2005.gadam zemes īpašnieks bija /pers. B/. Kā zemes īpašniekam nav iebildumu, ka prasītājas ēkas atrodas uz viņa zemes. Prasītāja savas ēkas lieto kā likumīgs īpašnieks.

[3.6] Tiesas sēdē liecinieks /pers. G/ liecināja, ka 1994.gadā viņš uzsāka darbu pie prasītāja. Jau tobrīd visās mehānisko darbnīcu ēkas notika SIA "/Nosaukums A/" saimnieciskā darbība. Liecinieks uzņēmumā strādāja 10 (desmit) gadus. Bija darbnīca, kur asināja zāģus, ģērbtuve darbiniekiem. Blakus atradās garāžas. Blakus ēkā atradās gateris, kur notika visi saimnieciskie darbi. Prasītāja rīkojās kā ēku īpašnieks, Ēkas tika uzturētas, remontētas, pielāgotas uzņēmuma darba vajadzībām. Teritorijai apkārt bija žogs, vārti. Teritorijā bija sargs.

Motīvu daļa

[4] Iepazinusies ar lietas dalībnieku paskaidrojumiem, pārbaudījusi un novērtējusi lietā esošos pierādījumus, tiesa atzīst, ka prasība ir pamatota un apmierināma pilnīgi.

[5] Prasība celta par īpašuma iegūšanu ar ieilgumu uz mehānisko darbnīcu kompleksu "/Nosaukums C/", ko veido 6 (sešas) būves, kuru adrese ir "/Nosaukums D/", /adrese/.

Īpašuma iegūšana ar ieilgumu pamatojas uz ideju, ka īpašuma tiesības pāriet uz ieguvēju arī tādā gadījumā, ja lietu nodošana nav notikusi iecerētajā veidā, taču nodošanas darījuma defektus spēj labot laika tecējums, faktiskais valdījums un ieguvēja labticīgums.

No citiem īpašuma iegūšanas veidiem tas atšķiras ar to, ka iegūšana pamatojas nevis uz vienu juridisku faktu, bet uz vairākiem – CL 999.pantā uzskaitītiem faktiem, kuru esība jāpierāda personai, kura pamato savas īpašuma tiesības ar ieilgumu. Savukārt CL 999.pants paredz, lai valdījums nodibinātu īpašumu ar ieilgumu, ir vajadzīgi šādi priekšnoteikumi: (1) priekšmets, ko var iegūt ar ieilgumu; (2) tiesisks pamats; (3) valdītāja laba ticība; (4) nepārtraukts valdījums; (5) noteiktā laika notecējums; (6) lietas īpašnieka tiesiska iespēja izlietot savu tiesību uz lietu.

[5.1] Nav strīdu par to, ka prasītāja ieguvusi minēto būvju īpašumu kā ieguldījumu pamatkapitālā veicot pamatkapitāla palielināšanu, pieaicinot jaunu dalībnieku. Atbilstoši tobrīd spēkā esošā likuma "Par sabiedrībām ar ierobežotu atbildību" nosacījumiem (12. un 35.pants) pamatkapitāla palielināšana tika veikta /pers. E/ izdarot mantisko ieguldījumu. To apliecina lietā iesniegtie dokumenti no uzņēmuma reģistrācijas lietas – /datums/izmaiņas statūtos un kapitāla daļu saraksts *(lietas 157.-158.lapa),* /datums/izmaiņas statūtos un kapitāla daļu saraksts *(lietas 160. un 161.lapa),* kā arī /datums/mantiskais ziņojums *(lietas 53.lapa)*.

No minētajiem pierādījumiem var secināt, ka /pers. E/ ieguva 200 sabiedrības kapitāla daļas, sedzot to vērtību ar mantisko ieguldījumu. Saskaņā ar /datums/mantisko ziņojumu sabiedrības pamatkapitālā tiek ieguldītas mehāniskās darbnīcas, kas novērtētas par 200 Ls.

[5.1.1] Vispārzināms ir fakts, ka Latvijas Republikā 90.gados notika īpašuma reforma, nododot personām gan nekustamā īpašuma objektus gan to kopumus. Tobrīd pastāvošā prakse un īpašumu uzskaite ļāva brīvi un vispārīgi apzīmēt gan atsevišķus nekustamā īpašuma objektus, gan to kopumu. Tāpēc civiltiesiskajā apritē nonāca arī /pers. E/ atsavinātās mehāniskās darbnīcas, kā vairāku būvju kopums ar minēto apzīmējumu. Kā izriet no būvju nosaukumiem un izvietojuma, tie bija funkcionāli un teritoriāli vienoti objekti.

[5.1.2] To apliecina arī vēsturiski fiksētā situācija lietā iesniegtajā Valsts zemes dienesta ēku un būvju tehniskajā pasē. Tajā fiksēts stāvoklis uz /datums/mehāniskajām darbnīcām /adrese/. Lietā ir norādīts īpašuma sastāvs – gan uzskaitītas tajā ietilpstošās 6 ēkas, gan sniegta telpu plāna eksplikācija, gan celtnes kārtītes un ēku plāni *(lietas 134.-156.lapa)*. Šajos dokumentos detalizēti un precīzi norādītas 6 (sešas) ēkas ar atbilstošu

nosaukumu un apjomu.

[5.1.3] Papildus to apliecina arī ieinteresēto personu paskaidrojumi un liecinieka /pers. G/ liecības.

/pers. G/ liecināja, ka uzsāka darbu pie prasītāja un /adrese/ atradās tā saimnieciskais objekts mehāniskās garāžas, kas sastāvēja no vairākām ēkām, kuras tika izmatotas saimnieciskajā darbībā un uzturētas.

Arī ieinteresētās personas norādīja, ka vēsturiski minētās ēkas /adrese/ vienmēr tika izmantotas prasītāja saimnieciskajā darbībā.

[5.1.4] Tāpēc nav pamata apšaubīt, ka tieši šīs 6 (sešas) ēkas kā vienotu kopumu ar minēto nosaukumu "mehāniskās darbnīcas" ieguva /pers. E/ un ieguldīja prasītājas pamatkapitālā.

[5.1.5] Mantiskais ieguldījums ir tiesisks darījums atbilstoši CL 1007.panta 2.punktam, kura mērķis bija atdot īpašumu prasītājam.

[5.2] CL 1060.panta otrajā daļā noteikts: „Ja prasītājs apgalvo, ka lietu ieguvis kā nodotu vai mantotu no cita, tad viņam arī jāpierāda, ka viņa priekšgājējs bijis tās īpašnieks."

Ar /datums/vienošanos starp paju sabiedrību "/Nosaukums E/" un /pers. E/, saskaņā ar likuma "Par lauksaimniecības uzņēmumu un zvejnieku kolhozu privatizāciju" 19.pantu, nodod īpašumā pret pajām /pers. E/ mehāniskās darbnīcas, kas atrodas /adrese/ *(lietas 26.lapa).*

Vienošanās 2.punktā arī norādīts, ka minētais objekts – mehāniskās darbnīcas pieder paju sabiedrībai "/Nosaukums E/" saskaņā ar Valsts pieņemšanas komisijas aktu no /datums/.

/pers. E/ norādīts vienāds personas kods gan vienošanās parakstu apliecinājumā *(lietas 26.lapa),* gan statūtu izmaiņās norādītajā dibinātāju sarakstā *(lietas 161.lapa).* Tas ļauj pārliecināties, ka secīgos darījumus ir veikusi viena un tā pati persona.

[5.3] /datums/Jēkabpils rajona Kūku pagasta Paju sabiedrības "/Nosaukums E/" izziņu Nr./numurs/ (saņemta pamatojoties /datums/Jēkabpils zonālā valsts arhīva izziņu Nr. /numurs/), mehāniskās darbnīcas ir paju sabiedrības īpašums saskaņā ar Valsts pieņemšanas komisijas aktu sastādītu /datums/par jaunuzceltās mašīnu nojumes - garāžas nodošanu ekspluatācijā *(lietas 98.lapa).*

Prasītājs iesniedza pierādījumus, ka nav vairs iespējams iegūt citus rakstveida pierādījumus, kas detalizēti pamatotu ēku būvniecības likumību.

Atbilstoši tobrīd spēkā esošajam regulējumam Latvijas teritorijā (Latvijas PSR Civilkodeksa 93.pants) kolhozu īpašums bija viena no sociālistiskā (kopīgā sabiedriskā) īpašuma formām. Tam bija noteikts stingrs ierobežots iedalījums un rīcības tiesības. Turklāt zeme bija ekskluzīvā valsts īpašumā. Tāpēc ēkas un būves varēja uzcelt un izmantot tikai administratīvi noteiktā valsts akceptētā kārtībā. Tāpēc norāde uz Valsts pieņemšanas komisijas aktu pietiekama, lai varētu secināt, ka ēku būvniecība ir notikusi likumā paredzētajā kārtībā, ka ēkas ir pieņemtas ekspluatācijā un ir radušās objekta īpašuma tiesības uz pirmatnējā pamata.

[5.4] Tādejādi ir pamats konstatēt pietiekamu tiesisku pamatu, kas vērsts tieši uz īpašumu tiesību pāreju un pats par sevi varētu piešķirt īpašuma tiesību, bet kam attiecīgā gadījumā sevišķā šķēršļa dēļ īpašuma iegūšana nav tūliņ sekojusi.

Šajā gadījumā sevišķos šķēršļus ir radījis pamatojošo dokumentu trūkums, kas ļautu pārbaudīt īpašuma tiesību rašanās pamatu un tiesību parejas secību. Paju sabiedrība "/Nosaukums E/" kā juridiska persona ar /datums/izslēgta no Uzņēmumu reģistra sakarā ar likvidāciju. Dokumentu trūkums arī ietekmējis nodotā īpašuma sastāva noskaidrošanu.

[6] Atbilstoši CL 1018.pantam, lai iegūtu īpašumu ar ieilgumu, ieguvējam nepieciešams visu likumā noteikto laiku, kas atbilstoši CL 1024.pantam ir 10 gadi, nepārtraukti un netraucēti valdīt iegūstamo priekšmetu un rīkoties ar to kā īpašniekam.

[6.1] Atbilstoši lietas apstākļiem prasītājs īpašuma objektu valdījuma tiesības ieguva /datums/. Tiesa konstatē, ka šo vairāku desmitu gadu laikā neviena cita persona nav izteikusi savas pretenzijas attiecībā uz šo nekustamo īpašumu.

[6.2]. Tiesa secina, ka prasītājs nekustamo īpašumu ir netraucēti valdījis labā ticībā, nezinot šķēršļus, kas nepielaiž iegūt to par īpašumu un ir uzskatījis sevi par tā vienīgo tiesisko valdītāju.

[6.2.1] Prasītāja rīkojās ar būvju īpašumu kā īpašnieks, pilnībā izlietojot savas varas tiesības. Prasītāja to izmantoja ikdienas saimnieciskajā darbībā, tās atradās tās grāmatvedības uzskaitē *(lietas 28., 29.lapa)*, veica tajā ieguldījumus un uzlabojumus. Par būvju īpašumu sabiedrība maksāja par to nekustamā īpašuma nodokļus *(lietas 30.-36.lapa).*

[6.2.2] Prasītājas dalībnieks /pers. B/ (/datums/- /datums/) bija arī valdes loceklis un zemes gabala īpašnieks, uz kura atradās minētie īpašuma objekti. /pers. B/ gan sabiedrības vārdā ar tiem rīkojās, gan nodrošināja objektu izmantošanai nepieciešamo zemes lietošanas tiesību izmantošanu. Tātad starp prasītāju un zemes īpašnieku nebija strīda par 6 (sešu) ēku kā atsevišķa īpašuma objekta izmatošanu.

Uz /datums/izdotās mantojuma apliecības (par tiesībām uz mantojumu pēc likuma) pamata mantinieki - mantojuma atstājēja laulātā /pers. C/ un dēli /pers. D/ un /pers. B/, pieņēma visu atstāto mantojumu, to skaitā - nekustamo īpašumu "/Nosaukums D/", /adrese/, kadastra numurs /numurs H/*(lietas 41.-42.lapa).*

Laika periodā no mantojuma pieņemšanas brīža līdz /datums/starp prasītāju kā būvju vienīgo tiesisko valdītāju un mantiniekiem kā zemesgabala kopīpašniekiem pastāvēja zemes nomas attiecības.

Atbilstoši likuma "Par atjaunotā Latvijas Republikas 1937.gada Civillikuma ievada, mantojuma tiesību un lietu tiesību daļas spēkā stāšanās laiku un piemērošanas kārtību" izmaiņām, /datums/noslēgts Zemes lietošanas līgums Nr./numurs/ ar kuru zemesgabals 1,7 ha platībā nodots prasītājas lietošanā līdz /datums/(*lietas 43.lapa).*

[6.3] /datums/publicēts sludinājums oficiālā izdevumā "Latvijas Vēstnesis" *(lietas 126.lapa)*, aicinot citas personas savas pretenzijas uz īpašumu nav pieteikušas.

Tā sekas ir preklūzija, t.i., personas, kam tiesības pieder, bet kas tās nav pieteikušas uzaicinājumā nosacītā termiņā, tās zaudē *(V.Bukovskis. Civilprocesa mācību grāmata. Rīga, 1933, 745.lpp).* Papildus tam, vērā ņemama tiesību doktrīnā paustā atziņa, ka prasītājs, kurš pierādījis valdījuma tiesisko pamatu, uzskatāms par labticīgu valdītāju, kamēr nav pierādīts pretējais *(sk. Rozenfelds J. Lietu tiesības. 4.labotais, papildinātais izdevums. Autora redakcijā. Rīga: Apgāds Zvaigzne ABC, 2011, 102.lpp.).*

[6.4] Tādejādi secināms, ka prasītāja bija tiesiski ieguvusi prasībā norādīto ēku valdījumu, un to nepārtraukti realizējusi kā labticīgs valdītājs.

Atbilstoši Civillikuma 1024.pantam, kas pēc ieilguma noteikumiem (1000.-1022.p.) valdījis desmit gadu laikā nekustamu īpašumu, kurš zemes grāmatās uz viņa vārdu nav ierakstīts, tas atzīstams par tādu, kas ieguvis šo nekustamo īpašumu ar ieilgumu un tam ir tiesības un pienākums prasīt šā iegūšanas pamata ierakstīšanu zemes grāmatās uz savu vārdu. Prasība par nekustamā īpašuma tiesību atzīšanu uz ieilguma pamata vienmēr tiek vērsta pret lietas formālo īpašnieku, kurš nerealizē savas īpašnieka tiesības, ar mērķi savas (prasītāja/ieguvēja) uz ieilguma pamata iegūtās tiesības ievest zemesgrāmatā. Prasības apmierināšanas gadījumā tiesa ar savu spriedumu vienīgi konstatē un sankcionē prasītāja uz iesēdējuma (ieilguma) pamata jau iegūtās tiesības un dod iespēju ievest zemesgrāmatās ieguvēja valdīšanas pamatu *(sk. Senāta Civillietu departamenta 2012.gada 8.februāra spriedumu lietā Nr.SKC-28/2012).*

[7] Saskaņā ar likuma „Par atjaunotā Latvijas Republikas 1937.gada Civillikuma ievada, mantojuma tiesību un lietu tiesību daļas spēkā stāšanās laiku un kārtību" 14.panta ceturto daļu „Ēkas (būves), kuras Zemesgrāmatu nodaļā, Valsts zemes dienestā vai pašvaldībā nav reģistrētas kā patstāvīgi īpašuma objekti, uzskatāmas par zemes īpašnieka īpašumu atbilstoši Civillikuma 968.pantam. Citas personas īpašuma tiesības uz šādām ēkām (būvēm) var iegūt, ja tiesa apmierinājusi šo personu prasību atzīt īpašuma tiesības uz attiecīgajiem objektiem."

[7.1] Lietā iesniegtā informācija no Valsts zemes dienesta Kadastra informācijas sistēmas *(lietas 16.-21, 58.-59.lapa)*, Valsts zemes dienesta /datums/atbilde Nr./numurs/ *(lietas 167.lapa)* un Jēkabpils novada pašvaldības /datums/atbilde Nr./numurs/ *(lietas 166.lapa)* apliecina, ka Kadastra informācijas sistēmā ir bijuši reģistrētas gan visas prasībā norādītās būves, gan šobrīd ir reģistrēti 2 (divi) objekti, kuri pēc nosaukuma atbilst vienošanās tekstā norādītajām mehāniskajām darbnīcām.

[7.2] Arī jau iepriekš sprieduma 5.1., 6.2.1., 6.2.2. punktos norādītie un nodibinātie apstākļi apliecina, ka ēkas tika visu laiku izmantotas kā patstāvīgi īpašuma objekti.

Minētais nozīmē to, ka ēkām bija un ir patstāvīgam nekustamam īpašumam nepieciešamās īpašības un nozīme.

[7.3] Tādejādi tiesa atzīst, ka prasītāja ir pierādījusi visu prasības pieteikumā norādīto ēku (būvju) valdījuma tiesisko pamatu atbilstoši CL 1007.panta 2.punktam.

[7.4] Tiesa nekonstatē CL 1019.pantā noteiktos valdījuma pārtraukšanas gadījumus. Tiesa konstatē, ka prasītāja labā ticībā, nepārtraukti ir valdījusi ēku (būvju) īpašumus pēc ieilguma noteikumiem (CL 1000.-1022.pants) vairāk nekā CL 1024.pantā noteikto 10 gadu termiņu.

Tāpēc tiesa atzīst, ka prasītāja ir pierādījusi Civillikuma 999.pantā noteikto priekšnoteikumu esamību īpašuma iegūšanai uz ēkām (būvēm) ar ieilgumu.

[8]Taisot spriedumu, tiesai jāizlemj jautājums par tiesas izdevumu atlīdzināšanu.

[8.1] Saskaņā ar vispārīgo regulējumu atbilstoši CPL 41.panta pirmās daļu nosacījumiem, pusei, kuras labā taisīts spriedums, tiesa piespriež no otras puses visus tās samaksātos tiesas izdevumus.

[8.2] Tiesa atzīst, ka lietā nav saskatāma atbildētāja vainojamība prasītājas tiesību aizskārumā. Tiesas izdevumu piedziņa no atbildētājas būtu pretrunā ar Civillikuma 1.pantu.

Augstākās tiesas 2018.gada 29.janvāra spriedumā lietā Nr.SKC-48/2018 atzīts, ka "ir atsevišķi izņēmuma gadījumi, kad persona, kura ir atbildētāja statusā, nav vainojama prasītāja tiesību aizskārumā, proti, kad persona var iegūt kādu mantisku labumu tikai prasības kārtībā un kad šī labuma iegūšana ir atkarīga vienīgi no paša prasītāja izvēles un rīcības, nevis atbildētāja." Augstākā tiesa atzina, ka Civilprocesa likuma 41.panta pirmās daļas pirmajā teikumā ietvertā tiesību norma nav piemērojama gadījumos, kad persona, kura ir atbildētājas procesuālajā statusā, nav aizskārusi prasītāja tiesības vai ar likumu aizsargātās intereses un nav devusi iemeslu prasības celšanai.

[8.3] Prasītājs norādīja, ka viņš nevēlas piedzīt tiesas izdevumus, jo atbildētāja statuss ir formāls. Arī lietas izskatīšanā noskaidrotie apstākļi apliecina, ka netika veiktas atbildētāja darbības, kas traucētu prasītājam iegūt īpašumu reģistrējot to zemesgrāmatā. Prasītājs, pamatojoties uz nodibinātajiem apstākļiem, ir ieguvis tiesisko rezultātu. Arī CPL 41.panta otrā daļa paredz līdzīgā situācijā ņemt vērā prasītāja lūgumu par izdevumu piedziņu, ja viņš ir saņēmis apmierinājumu bez papildus piespiedu darbībām. Tāpēc nav pamata lemt jautājumu par tiesas izdevumu piedziņu atbilstoši CPL 41.panta pirmās daļas nosacījumiem.

Šādos apstākļos tiesa atzīst, ka prasītājas samaksāties tiesas izdevumi nav piedzenami no atbildētājas.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 189.–193., 199., 204.[1] pantu, tiesa

nosprieda

1. Prasību apmierināt pilnīgi.

2. Atzīt sabiedrības ar ierobežotu atbildību "/Nosaukums A/" īpašuma tiesības uz mehānisko darbnīcu sastāvā ietilpstošajām būvēm, kuras atrodas "/Nosaukums D/", /adrese/:

- garāžu (kadastra apzīmējums /numurs A/);
- noliktavu (kadastra apzīmējums /numurs B/);
- mehānisko darbnīcu (kadastra apzīmējums /numurs C/);
- garāžu (kadastra apzīmējums /numurs D/);
- mehānisko darbnīcu (kadastra apzīmējums /numurs E/);
- pagrabu (kadastra apzīmējums /numurs F/);

Spriedumu var pārsūdzēt apelācijas kārtībā Zemgales apgabaltiesā 20 dienu laikā no sprieduma pasludināšanas dienas (datums, kad spriedums ir pieejams tiesas kancelejā), iesniedzot sūdzību Zemgales rajona tiesā.

Sprieduma sastādīšanas un pieejamības tiesas kancelejā datums – 2024.gada 16.septembris.

Tiesnesis (paraksts) V.Muižnieks

Dokuments parakstīts elektroniski ar drošu elektronisko parakstu un satur laika zīmogu